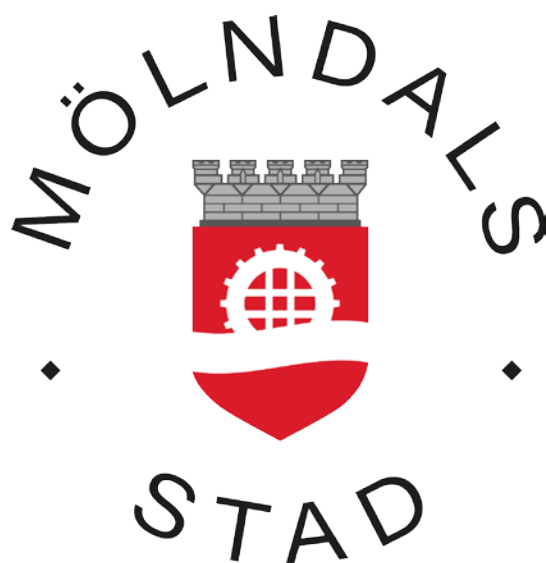

Analys av Luppresultatet 2017

Ungas inflytande

Av:
Arina Gaff
Arad Behjat-Pour
Maria Enache

Innehåll

Inledning.....	2
Analys.....	2
Förslag på lösningar och arbetsområden.....	5
Förslagen i punktform.....	6

Inledning

Syftet med vårt uppdrag är att analysera hur unga ser på inflytande, samt vilka faktorer som påverkar. Utgångspunkten för vår analys kommer att vara Lupp, som är en enkät med syfte att få en bättre bild av ungas livssituation samt att skapa dialog mellan ungdomar, politiker och tjänstemän. Ungdomarna som svarar går i årskurs 8 och år 2 på gymnasiet.

I vår analys så kommer vi att belysa problemen och resonera kring de bakomliggande orsakerna. Sedan kommer vi föreslå lösningar ge förslag utifrån ett ungdomsperspektiv samt utifrån egna erfarenheter.

Författarna till den här analysen är tre gymnasieungdomar som är aktivt involverade i Mölndals stad på olika sätt. Maria Enache är ordförande i Mölndals ungdomsråd, Arina Gaff jobbar med samhällsarbete i Källered (Källeredprojektet) och Arad Behjat-Pour jobbar med samhällsarbete i Åby (Attraktiva Åby).

Det är viktigt med ungdomsinflytande eftersom det är vi ungdomar som är framtiden och våra röster måste höras så vi kan bli delaktiga i samhället.

Analys

När det gäller inflytande i skolan tycker 25% av eleverna i årskurs 8 att de inte har fått veta vad de ska ha inflytande över. Lika många är osäkra om de har fått information eller inte om elevinflytande i skolan. 22% av gymnasieeleverna anser samma sak. Vi tycker att det här är en hög siffra, och tror att det kan bero på bristande information.

30% av eleverna i årskurs 8 tycker att skolans personal inte lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och inte tar dem på allvar. Bland gymnasieeleverna minskar det till 21%. Detta kan bero på att lärarna tar elever i år 2 på gymnasiet mer seriöst, vilket kan tänkas vara förståeligt eftersom det är en viss ålderskillnad.

Arina: ”Jag har suttit i elevrådet på mitt gymnasium i två år och känner personligen att lärarna och rektorn tar elevrådet på allvar, till skillnad från när jag var med i högstadiet. Då var det väldigt få elevrådsmöten och sällan någon lärare eller rektor som var närvarande.”

35% av eleverna i årskurs 8 tycker inte att skolan uppmuntrar en att aktivt medverka i klassråd och elevråd. Detta kan bero på att lärarna känner de gör tillräckligt när de endast frågar om det finns någon som är intresserad av att vara med i elevrådet.

När det kommer till vad man vill påverka och vad man kan påverka så är gapet väldigt stort. Bland eleverna på gymnasiet förekommer det en större vilja att påverka än bland elever högstadiet. Detta kan bero på att man snart vuxen och att man då vill ha mer att säga till om.

Med åldern växer också känslan av att få mer ansvar. Exempel på vad man vill påverka i skolan är läxor, schema, prov med mera. Det största gapet finns när det gäller att påverka skolmaten. Runt 70% av alla elever i både årskurs 8 och år 2 vill påverka skolmaten men endast 10-15% känner att de kan påverka skolmaten.

Arina: ”Den här punkten var en väldigt återkommande punkt när jag var med i elevrådet på högstadiet och på gymnasiet. Jag tror att det beror på att man inte får ett konkret svar på varför det är så svårt att påverka. Det är inte så många elever som förstår att det finns en mängd aspekter bakom valet av skolmat, tex. miljö, ekonomi och näringsinnehåll.”

I dagens digitaliserade samhälle, som präglas av sociala mediers närvaro och massmedial uppmärksamhet på internet, är det inte förvånande att 70% av såväl högstadieelever som gymnasieelever är intresserade av vad som händer i andra länder. Gymnasieeleverna har ett större intresse för politik och samhällsfrågor i allmänhet än högstadieelever. I båda grupperna är man minst intresserad av politik, och det svaga intresset kan böttna i ordet ibland uppfattas negativt. Samhällsfrågor kan tolkas som frågor som står en nära, medan politik mer tenderar att förknippas med skarpa meningsutbyten mellan olika partier och intresseorganisationer.

När det kommer till att påverka i frågor som rör den egna kommunen är det flest tjejer som vill det, i synnerhet i gymnasiet där det är 20 procentenheter fler tjejer än killar. Både i högstadiet och i gymnasiet vill två av fem killar påverka lokalfrågor. Sedan 2013 har intresset för lokalfrågor hos samtliga grupper ökat, och även här syns en markant ökning hos gymnasietjejer med 20 procentenheter. En orsak till detta kan vara metoo-rörelsens påverkan i samhället.

Av dem som svarade ja på frågan om de vill påverka i frågor som rör kommunen, är det en alarmerande nivå unga som inte vet hur de ska gå tillväga för att påverka. 43% av högstadieeleverna och 47% av gymnasieeleverna vet inte vem man ska vända sig till. Detta kan bero på bristfällig information och brist på processer att göra sin röst hörd. Gymnasieelever är något bättre att vända sig till politiker.

Av de elever som svarade att de inte vill påverka frågor som rör kommunen, tror fjärde elev att det spelar någon roll om de engagerar sig.

Statistiken för elever varierar i stor utsträckning mellan könen och åldersgrupperna när det gäller tron på att föra fram sina åsikter till beslutsfattare. Eleverna kan ha uppfattat ordet beslutsfattare på olika sätt t.ex. politiker, rektorer eller lärare, vilket har en enorm påverkan på hur de svarar. Även hur de ser sin röst representerad i klassrummet, media och kommunen har en inverkan på deras svar.

Det som sticker ut i denna statistik är tjejernas svar, eftersom de tidigare i enkäten visat på en större vilja att påverka, men att de inte upplever att de har möjligheten att föra fram sina åsikter till beslutsfattare. Problematiken i detta är självklar men vad det kan beror på är svårare att fastställa. Det kan bero på att tjejer i den åldern inte känner att deras röst kommer bli hörd om de försöker framföra sitt förslag eller att de förslag de har inte kommer tas på allvar på grund av deras ålder.

Killar i årskurs 8 upplever att de har en närmare dubbelt så stor möjlighet att få framföra sina åsikter än tjejerna. På gymnasiet sjunker andelen killar som tror på stora möjligheter att framföra sina åsikter till beslutsfattare..

Trots att det sker en ökning mellan högstadiet och gymnasiet för tjejer, och en minskning för killar, så befinner sig siffrorna för båda könen under GR-regionens genomsnitt. Statistiken för varje bostadsområde och deras möjlighet att föra fram sina åsikter ser i hög utsträckning exakt likadan ut, med en avvikelse - Kålleröd, där siffran var betydligt högre.

På frågan som rör aktivt samhällsengagemang det senaste året, fick ungdomarna i Mölndal flera svarsalternativ: kontakt med politiker/tjänsteman/beslutsfattare, medborgarförslag, demonstration, diskussion på internet, gilla/dela inlägg på internet. Det är viktigt att i detta ta hänsyn till att vi i Mölndal inte har medborgarförslag och att man egentligen inte kunde välja detta alternativ. Samhällsengagemanget är jämnt mellan killar och tjejer i årskurs 8, men på gymnasiet är det en större skillnad mellan könen. En förklaring till skillnaden mellan åldersgrupperna kan vara att gymnasieeleverna vill påverka i högre utsträckning. Det är viktigt att lägga fokus på de som inte gör något av de ovanstående alternativen men som skulle kunna tänka sig göra det (vilket var ett svarsalternativ). Dessa är de som har ett befintligt intresse men som antagligen inte vet hur de ska gå tillväga.

Ett ytterligare problem är att förtroendet för politiker sjunker från högstadiet till gymnasiet och är även generellt låg. Orsaken till detta kan vara att gymnasieeleverna har större förståelse för vad som händer politiskt runt omkring dem. De flesta kan ha utvecklat en skepticism för politiker och deras lovord eftersom de sett eller läst om exempel där det som sagts inte har genomförts

Flera faktorer kan ha påverkat hur eleverna har svarat på frågorna. Det kan exempelvis vara hur eleverna har tolkat frågorna och hur väl de har förstått dem. En del kanske bara svarade för att bli färdiga så snabbt som möjligt utan att tänka igenom vad de egentligen tycker. En annan faktor kan vara metoden skolorna använder för att informera om vissa områden, t ex. skolmat.

Förslag på lösningar och arbetsområden

Elever önskar ett ökat inflytande i skolan än vad de har i nuläget.

Vi anser att skälet till gapet mellan vad elever vill inflyta och vad elever får ha inflytande över delvis beror på skolledningens bristfälliga kommunikation kring till skolregler, schemaupplägg och liknande beslut. Om det exempelvis råder mobilförbud i skolan behöver skolan vara transparent och tydlig med anledningarna till förbudet. När det kommer till skolmaten så behöver skolan förhålla sig till kommunala regler och budget, vilket sällan lyfts fram i diskussioner med elever. Genom att skapa ett matråd får elever bekanta sig med det ramverk och den budget som skolan måste förhålla sig till, och därigenom få en ökad förståelse för situationen. Ett annat förslag är att införa så kallade önskeveckor där eleverna själva kommer med förslag på maträtter som skolan eller leverantören i sin tur försöker förverkliga efter bästa förmåga.

Att elever upplever att de inte får lika mycket inflytande över proven som de önskar är ett problem som kan åtgärdas. Genom att skapa provscheman och hålla samordningsmöten får elever större inflytande över provdisponeringen i skolan. På detta sätt kan lärare kontrollera med varandra huruvida ett prov eller en inlämning i ett ämne krockar med andra ämnen.

Tjejer har en ökad vilja att påverka, men upplever att möjligheterna att göra sin röst hörd är små, samt att förtroendet för politiker är lågt överlag.

För att väcka engagemang inom kommunpolitik krävs det att unga får större möjligheter till inflytande samt att politiken tar större plats i vår vardag. Av den anledningen borde kommunen inrätta ett digitalt forum där medborgarförslag med löpande återkoppling från politiker och relevanta tjänstemän kan äga rum. Förslag som får ett visst antal röster kan följaktligen nå relevant nämnd eller områdesansvarig som får i uppdrag att se över förslaget.

Intresset för politik går oftast hand i hand med hur påläst och duktig man är.. Utifrån våra egna erfarenheter så råder det en stor ovisshet kring vilka lokalfrågor som är aktuella och vilka ståndpunkter respektive partier har. Det finns för få kanaler som möjliggör ett brett ungdomsinflytande i kommunpolitiken. Visserligen är Mölndals-Posten en informativ källa för den politiska situationen i Mölndal, men numera läser många tidningar på nätet varav stora delar är bakom en betalvägg. Även partiernas hemsidor kan tyckas vara bra, men informationen där är oftast knapphändig och uppdateras sällan.

Mot bakgrund av det ovannämnda föreslår vi att kommunen anordnar partidebatter minst två gånger per år i syfte att väcka intresse och engagemang för kommunpolitiken samt synliggöra politikerna och de lokala frågorna i Mölndal. Debattämnen bör huvudsakligen baseras på de lokalfrågor som kommuninvånarna finner viktigast i stil med SVT Agendas partiledardebatt, med förslag från de politiska partierna.

Unga som redan är intresserade upplever att de saknar möjlighet att påverka. Därför borde kommunen ge större utrymme för ungas röster genom att begära in yttranden från dessa, i synnerhet när sakfrågan rör dem och där ett ungt perspektiv är relevant.

Förslagen i punktform

Elever önskar ett ökat inflytande i skolan än vad de har i nuläget.

- Större transparens och kommunikativ närvaro av skolledningen om bakomliggande orsaker till beslut
- Inrätta matråd i skolor vars elever är missnöjda med skolmaten
- Införa önskeveckor där elever ger förslag på maträtter
- Skapa provscheman samt hålla veckovisa samordningsmöten för provdisponering

Tjejer har en ökad vilja att påverka, men upplever att möjligheterna att göra sin röst hörd är små, samt att förtroendet för politiker är lågt överlag.

- Som en del av skolundervisningen anordna en projektvecka där lärare och elever ägnar sig åt att i indelade politiska partier förbereda sig inför en debatt som exempelvis EYP- eller FN-rollspel, och i samband med detta bjuda in politiker från olika partier för att berätta om deras partipolitik.
- Implementera ett digitalt forum för medborgarförslag med löpande återkoppling från politiker och relevanta tjänstemän.
- Upplysa unga i skolan hur deras förslag kan gå från tanke till handling. En möjlig infallsvinkel för samhällsarbetet i Mölndal.
- Skapa flera kanaler för ungdomsinflytande i kommunpolitiken.
- Anordna partidebatter minst två gånger per kalenderår vars debattfrågor delvis föreslås av politiker men som beslutas av medborgarna.
- Begära in yttranden från ungdomar, inklusive, men inte begränsat till, kommunfrågor som rör unga eller där ett ungdomsperspektiv är relevant.